

PEDRA a PEDRA

GENER 2017

BUTLLETÍ DIGITAL N° 12

SUMARI:

- ♦ Editorial
- ♦ Recull de notícies
- ♦ Projecte Col·labora X Paisatge
- ♦ La Wikipedra fa cinc anys
- ♦ Ressenya de llibres
- ♦ Fotos antigues

Editorial

IX TROBADA D'ESTUDIS PER A LA
PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DE

**LA PEDRA
SECA** ALS PAÏSOS
CATALANS

PEDRA SECA - PEDRA VIVA
VALLS DEL MONTCAU
20, 21 I 22 D'OCTUBRE

**IX TROBADA D'ESTUDIS PER A LA
PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DE
LA PEDRA SECA ALS PAÏSOS CATA-
LANS. VALLS DEL MONTCAU. 20, 21
I 22 D'OCTUBRE 2017**

Podeu veure que també hem adaptat el logo al nou nom de l'entitat. Si bé popularment tothom ens coneix com la Coordinadora, oficialment passem a dir-nos APSAT:

**Associació per la Pedra Seca
i l'Arquitectura Tradicional**

FOTO PORTADA:

Mina de l'Estany (Bages) segle XVIII
de 425 metres de llargada, 2016
© Foto Jaume Plans

BUTLLETÍ N°12 - GENER 2017

EDITA APSAT

<http://www.coordinadorapedraseca.org>
coordinadorapedraseca@gmail.com

EDITORIAL

Encentem l'any amb bones sensacions. Si fem un balanç de les activitats que s'han fet arreu aquest 2016 envers la pedra seca és molt positiu. És molt enriquidor compartir experiències i veure que la pedra seca mai havia gaudit de la vitalitat i de la difusió que se'n fa a casa nostra.

Enguany es durà a terme a les Valls del Montcau (Bages) la IX Trobada d'Estudis per a la preservació del patrimoni de la pedra seca als països catalans. Tots aquells interessats en participar-hi ja sigui presentant alguna comunicació com per assitir-hi aneu-vos reservant les dates 20, 21 i 22 d'octubre de 2017. Els diferents organismes, ajuntaments, entitats i tot l'equip humà estant treballant per acabar de confeccionar el programa que aviat farem públic.

En aquest sentit per donar continuïtat a aquestes Trobades també hem de dir que s'obre el termini per presentar noves candidatures per la seu del 2019. Totes aquelles entitats, organismes i estaments que vulguin presentar nova candidatura poden presentar la seva proposta a: coordinadorapedraseca@gmail.com

Quí som els membres de l'APSAT? Entitats adherides

L'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional és un grup multidisciplinar sense ànim de lucre que aplega entitats, associacions i col·lectius de caire divers amb l'objectiu de difondre, coordinar, intercanviar i vetllar pel patrimoni cultural de la *pedra seca* català.

Com s'especifica en el seu Reglament la Coordinadora es constitueix a partir de les propostes presentades a la II Trobada d'estudi per a la preservació del patrimoni en pedra seca als Països Catalans, celebrada a Torroella de Montgrí els dies 23 i 24 d'octubre del 2004, i ratificades per unanimitat pels participants a la III Trobada celebrada a Barcelona els dies 22 i 23 d'octubre de 2005.

Els fins d'aquesta coordinadora s'inspiren de la "Declaració de Torroella de Montgrí" (2004), en la qual es van marcar unes directrius específiques.

L'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional vol esdevenir una eina que ajudi a promoure els valors naturals i culturals del paisatge en pedra seca. Per això la Coordinadora ajudarà a fomentar i coordinar les diferents iniciatives que desenvolupen les entitats i organismes a favor de la defensa i salvaguarda del patrimoni de pedra en sec, i si s'escau, també d'altres elements constituents de l'arquitectura tradicional agrícola. Es donarà suport a les accions proposades per les diferents entitats que ho sol·licitin.

Un altre dels aspectes en els quals vol incidir la Coordinadora és en l'establiment d'un marc de referència per a la celebració de les diverses "Trobades d'es-

tudi per a la preservació del Patrimoni en Pedra Seca als Països Catalans", i col·laborar, orientar i assessorar a l'entitat responsable de l'organització.

Mitjançant la utilització de les noves tecnologies, la Coordinadora vol facilitar l'intercanvi de bones pràctiques que afavoreixin la conservació de la pedra seca i la transferència d'experiències de valoració.

L'àmbit d'acció territorial d'aquesta coordinadora serà els Països Catalans i la seva llengua pròpia serà el català.

Per contactar amb nosaltres:
coordinadorapedra-seca@gmail.com

(LA FATARELLA)

- CENTRE EXCURSIONISTA CATALUNYA

- CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES

- ASSOCIACIÓ PEDRA TOSCA

- OBSERVATORI DEL PAISATGE (OLOP)

- CENTRE-MIRÓ GRUP BARRACAIRE (MONT-ROIG DEL CAMP)

- AMICS DE RELINARS

- CENTRE EXCURSIONISTA DE VALLIRANA

- ASSOCIACIÓ VIA PIRENA

CENTRE EXCURSIONISTA DE CASTELLAR

- BISBAL DEL PENEDÈS

- TORREDAMBARRA

- GRUP BARRAQUER EL DRAC VERD

- LLEIDA

CENTRE D'ESTUDIS CADAQUESENC

- RIBERA D'URGELLET

- GAVÀ

- AJUNTAMENT DE MURA

Grup de Recuperaçió i Estudi de la Tradició Arquitectònica

Agenda / Activitats diverses dels darrers mesos

L'Ajuntament de Fornalutx i el Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca col·laboren en la rehabilitació del camí des creuer (gener 2016)

Font: https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme-233534580169395/?hc_ref=PAGES_TIMELINE

Línea d'ajuts per mantenir les parets de pedra seca (15 gener 2016)

La Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern Balear aprovava a finals del 2015 una línia d'ajuts per realitzades inversions no productives vinculades al món

agrari per executar en el període 2015-2019.

Subvencions perquè els propietaris de parcel·les agràries puguin mantenir en bon estat els elements característics que delimiten la seva propietat com són els murs de pedra en sec. El preu de l'ajut és de 39 euros el metre quadrat, arribant a 12.000 euros la subvenció màxima per beneficiari i convocatòria o 36.000 euros per beneficiari al llarg de tot el programa que conclou el 2019.

Font: <http://www.diariodeibiza.es/formentera-hoy/2016/01/15/linea-ayudas-mantener-buen-paredes/817031.html>

Agenda / Activitats diverses dels darrers mesos

Recuperem una barraca de pedra seca (segona part) als turons de Sant Antoni

Taller dirigit per en Xavier Jové

Dissabte 9 de gener

9.30h. del matí a l'ermita de Sant Antoni d'Altavulla

Per segona vegada fem aquest taller per continuar recuperant aquesta preciosa barraca de pedra seca.

Als turons de Sant Antoni d'Altavulla, l'Associació Mediambiental la Sínia hi té una finca en custòdia i ens agradaria posar en valor aquestes construccions del nostre patrimoni rural.

El Gaia, custòdia del territori

Organitzat:

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
MEDIAMBIENTAL
la sínia

Si voleu venir, cal que us apunteu fent un missatge a voluntariat@riugaia.cat o al 665940233 i enviant-nos el vostre nom i el nombre de persones que sereu, gràcies. L'activitat és **gratuïta**.

Recuperació d'una barraca als turons de Sant Antoni (9 gener 2016)

Feina feta pels voluntaris que han assistit als tallers de pedra seca, recuperant la barraca de pedra seca dels turons de Sant Antoni. Aquesta barraca la va entrar en Xavier Martorell a Wikipedra, el 13.09.2011, amb el codi 5053.

La intenció és continuar amb aquest projecte pels espais en custòdia que l'Associació Mediambiental la Sínia gestiona.

font: <http://www.riugaia.cat/info/els-turons-de-sant-antoni-han-recuperat-la-seva-barraca-de-pedra-seca/>

*Reparació d'urgència a la barraca d'en Pau
Pebre del fons de Matabous (7 gener 2016)*

TASTETS de Natura Local

Dissabte
30
de gener
Activitat gratuïta

Ruta guiada
de les barraques de vinya de Begues

10:00 h
TROBADA davant de l'Ajuntament de Begues, Av. Torres Vilaró, 4.

En ACABAT hi haurà un TAST de vi maridat amb coca de recapte.
A càrrec de Baldufa Vins i Pastisseria Marcel

13:00 h
FINALITZACIÓ estimada de l'activitat.

INSCRIPCIÓ PRÈVIA
Enviant un correu a carles@naturalocal.net indicant assumpte "Tastes Begues" i deixant les següents dades: Noms i cognoms dels participants / DNI / Telèfon i correu electrònic de contacte

OBSERVACIONS
Cal dur roba i calçat adequat per fer senderisme per camins de terra i alguna per unes dues hores de recorregut (parades incloses).
La participació a l'activitat és sota la responsabilitat de cadascú.
Al donar les dades per fer la inscripció, esteu donant el consentiment per tal que puguin ser utilitzades en posterioritat per enviar-vos les novetats i següents propostes de Natura Local.

Amb la col·laboració de:

Font: Grup de Recerca Olesa Rural

Tastets de Natura Local (30 gener 2016)

Sortida per cercar pedra seca seguint l'itinerari de les barraques de vinya tot tastant productes de proximitat de Begues.

Reconstrucció barraca del Pedrellà a Mont-roig del Camp (23 gener 2016)

El dissabte 23 de gener de 2016, el GEPEC-EdC, l'AAVV "Muntanya Roja", el Centre

Miró-Grup Barracaire de Mont-roig del Camp, van organitzar una jornada de restauració de la barraca del Pedrellà.

Un total de 21 voluntaris vinguts d'arreu de les comarques catalanes i fins i tot del País Valencià, sota la direcció de l'Albert Gavalrà, mestre marger, van refer la barraca que presentava tres esllavissades, una de molt important al costat dret, una a la banda esquerra i una altra a la part posterior. Els voluntaris es van dividir en tres grups i, per començar, van netejar de vegetació el voltant de la construcció. Tot seguit es van posar a retirar totes les pedres caigudes i, finalment, van començar a enlairar filades, fins a refer totes les parts ensorrades.

Taller de restauració de Pedra Seca. Camí dels Surers. Selva de Mar. (17 gener i 21 febrer 2016)

ca.wordpress.com/2016/01/18/imatges-de-la-primera-jornada-de-restauracio-de-pedra-seca/

Taller de restauració de Pedra seca Camí dels Surers

Diumenge 17 de gener 2016

A les 8 del matí

Trobada a la plaça

Cal portar guants, cabàs de goma (per transportar pedres), masseta (qui en tingui), esmorzar i aigua.

Organitza : pirat(c)s de la pedra seca de la Selva de Mar

El camí dels surers és un camí que surt de la Selva i travessa la ribera creuant per un petit bosc d'alzines sureres, d'aquí el seu sobrenom. Actualment aquesta via és GR-11. En aquest indret el passat mes de gener es van realitzar diferents millores del camí netejant-lo i refent alguns murs.

Font: <https://piratesdelapedras->

Zona Jornada de Pedra Seca Camí dels Surers

Diumenge 21 de febrer 2016

A les 8 del matí

Trobada a la plaça

Cal portar guants, cabàs de goma (per transportar pedres), masseta (qui en tingui), esmorzar i aigua.

Organitza : pirat(e)s de la pedra seca de la Selva de Mar

Redescobrir els aljubs (7 febrer 2016)

Una ruta en plena natura que inclou visites al mar, permet conèixer diferents aljubs i construccions de pedra seca a Quart de les Valls, possibilitant al caminant fer un viatge en el temps.

Font: <http://www.levante-emv.com/.../redescobrir-aljubs/1376046.html>

VII Jornades de Treball i Convivència. Reconstrucció d'un mur de pedra. Aspa-Segrià (5 i 6 de març 2016)

VII JORNADES DE TREBALL I CONVIVÈNCIA RECONSTRUCCIÓ D'UN MUR DE PEDRA A

Flavor d'art
ASPA-SEGRIÀ

Ben aprop de Lleida, carregats d'il·lusió, estem reconstruint un espai acollit per un poble i ben aprop de la natura. Fem una crida a tot aquell@ que vulgui venir a visitar-nos i donar un cop de mà en aquesta reconstrucció, conscient i respectuosa, que ens permeti, passet a passet, transformar aquest racó per poder oferir un lloc ple d'art, tallers, iniciatives i creativitat.

Dissabte 5 de març

9.00 esmorçar

9.30-14.00 explicació dels treballs i feina amb pedra

14.00-16.00 dinar

16.00-18.30 continuació mur

Diumenge 6 de març

El mateix horari fins a l'hora de dinar. Tarda lliure per qui es vulgui quedar a compartir.

Dirigit a

qui vulgui gaudir i aprendre amb el món de la pedra. Rebrem una formació bàsica de part de gent amb experiència sobre el material, les eines i la manera de moure'l i treballar-lo. Us convidem a gaudir del treball en equip.

Menjar

Nosaltres ens encarreguem del l'esmorçar i el dinar. Us demanem una aportació de 6€.

Si voleu opció vegetariana siplau indica-ho al moment de fer la inscripció.

El dissabte farem calçots i brasa. El diumenge patella o fideuà de verdures i peix.

Informació i inscripcions (fins el dimecres 2 de març)

llavordart.aspa@gmail.com 655199946 MARIA - 722232181 FRANCESC

Siplau informeu-nos de la vostra experiència amb la pedra i en cas de tenir eines, quines portareu.

ORGANITZA:

Flavor d'art

col·labora:

Amics de l'Arquitectura Popular

AJUNTAMENT D'ASPA

Barraques de Masgranell i de Pomerar (Olèrdola) restaurades (26 de febrer 2016)

El passat mes de febrer es van restaurar barraques del terme d'Olèrdola a càrrec del grup de socis del Centre Excursionista del Penedès.

Fotos Joan Domènech

L'audioguia de la Ruta de Pedra en Sec ara accessible per a persones amb discapacitat auditiva (27 febrer 2016)

Font: Pedra en Sec i Senderisme

<http://bit.ly/guiesGR221>

'Ruta de pedra en sec' accessible

► Medi Ambient del Consell juntó a Aspas adapta los recorridos de la Serra para las personas con discapacidad auditiva a través de una 'App'

En esta imagen se han reunido más de 4.500 descargas de la Ruta de piedra en sec, muchas de ellas realizadas por turistas en inglés o alemán.

La iniciativa, comenta la consejera insular Sandra Espeja, se enmarca dentro del programa europeo Chilly que trabaja con otros departamentos europeos para mejorar la accesibilidad. En este caso Medi Ambient se sirve de la plataforma Watch aborizada por Joan Ramon Alemany con la que ofrece al senderista la información más importante sobre la ruta. «Ante el usuario no se puede desdeñar del patrimonio etnográfico o natural que recorre y, lo más importante, lo podemos al alcance de todos», recalca Sandra Espeja.

El creador de la aplicación, Joan Ramon Alemany, explica al lanzamiento de la audiguia a Daniela Dura, con discapacidad auditiva.

«Al no oír bien, el día a día de hoy hace más complicado si no hay elementos visuales que podamos reconocer, es una lucha constante. Son las palabras de Rosendo Martínez, un joven con problemas auditivos que ayer en Esporles tomó parte en la presentación de la App Watch adaptada a personas con discapacidad auditiva.

A partir de ahora, el excursionista por la Ruta de piedra en sec del Consell de Mallorca no será una dificultad añadida para Rosendo o Daniela Dura, que además de audífonos lleva un implante. Ambos se mostraban contentos con la iniciativa realizada por la consejería insular de Medi Ambient junto a la Asociación de padres y amigos sordos (Apsai) en la adaptación de esta aplicación para móvil. «Es una herramienta útil para personas con dificultades auditivas, pero también para quienes tienen otro tipo de discapacidad», comenta Rosendo Martínez, responsable del Área de Formación de Aspas. Bosch ha colaborado en la indicación de los textos para adaptarlos a un lenguaje más concreto, evitando así el uso de palabras que no son adecuadas para la persona con discapacidad auditiva.

Ante el usuario no se puede desdeñar del patrimonio etnográfico o natural que recorre y, lo más importante, lo podemos al alcance de todos», recalca Sandra Espeja.

Memorial Reichstag de Berlin (març 2016)

El Memorial en el Reichstag de Berlín dedicat als 96 membres del congrés alemany que es van pronunciar contra Hitler al 1933. Aquestes van ser les darreres persones que hauria detingut el dictador fascista. Cada fragment de pissarra col·locada en sec recorda un polític, amb el seu nom, partit polític, i la data i lloc de la seva mort (generalment en un camp de concentració). Ells són els honrats davant l'edifici del capitol d'Alemanya on havien treballat per defensar la democràcia del seu país.

Font: Rick Steves

Taller pràctic paret de pedra seca. Eivissa (5 març 2016)

El passat mes de març els Amics de la Terra d'Eivissa van organitzar un taller pràctic per aprendre com reparar un esportell tot divulgant la funció dels marges com són: evitar l'erosió de la terra, (i delimitar tanques, propietats i camins), suposen importants refugis per a petits animals, caragols, sargantanes, insectes...

Font: <http://cat.amics-terra.org/noticies/taller-practic-de-paret-de-pedra-seca-p440>

8è Concurs de Fotografia de la Pedra Seca Torrebesses 2016

PREMIS
Primer premi
 250€ + 15€ en material fotogràfic de qualitat centre FOTOLLUM
Premi de temàtica local (fotografies amb construccions situades al terme municipal de Torrebesses)
 200€ + 50€ en material fotogràfic de qualitat centre FOTOLLUM
Segon premi
 100€ + 25€ en material fotogràfic de qualitat centre FOTOLLUM
Tercer premi
 75€

Les fotografies es poden presentar a l'Ajuntament de Torrebesses i a qualsevol de les botigues Fotollum, fins el dia 4 d'abril de 2016.
 Més informació a les webs i xarxes socials.

El nom dels guanyadors es farà públic el dia 16 d'abril a les 18.00 hores al Centre d'interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses durant la inauguració de l'exposició amb les millors fotografies del concurs.

AJUNTAMENT DE TORREBESSES
 C. Portal, 3
 25176 Torrebesses (Lleida)
 tel. 973 19 60 59
 ajuntament@torrebesses.cat
 www.torrebesses.cat

CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE LA PEDRA SECA
 Plaça la Vileta, 9-11
 25176 Torrebesses (Lleida)
 centrepedraseca@gmail.com
 www.cipedraseca.blogspot.com

Agendatorrebesses
 centrepedraseca.torrebesses

8è. Concurs de fotografia de la pedra seca, març-abril 2016)

3era Jornada de Pedra Seca Camí dels Surers

Diumenge 20 de març 2016
A les 8 del matí
Trobada a la plaça
 Cal portar guants, cabàs de goma (per transportar pedres), masseta (qui en tingui), esmorzar i aigua.
 Organitza: pirat(e)s de la pedra seca de la Selva de Mar

L'ajuntament de Torrebesses va organitzar el 8è concurs de fotografia sota el lema: "l'encant de la pedra seca". Al Centre d'Interpretació de la Pedra Seca es van lliurar els guardons, entre ells el 1r premi a Adrià Noguero Puente, foto reproduïda.

FEM UN TOMB I SABREM ON SOM

Diumenge 13 de març de 2016

El patrimoni oblidat de Sant Quintí de Mediona
 (Les barraques de pedra seca)

Ruta circular per la zona Nord-est del terme de St. Quintí per recórrer diferents construccions de pedra seca

Sortida: 9 h de la Plaça Pi i Margall (Portal) de Sant Quintí

Esmorzar: 4 €

Inscripcions 636 265 002 Lúdia - 678 074 081 Àngels

Organitza: ERC Sant Quintí de Mediona

El Departament de Medi Ambient de les Illes col·labora novament amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials reconstruint un marge de pedra seca en el centre de primera acollida del Puig des Bous, (març 2016)

Font: Pedra en Sec i Senderisme

info: <http://www.parc-naturel-pyrenees-catalanes.com/fr/sitecontent/75-agenda/362-2016-02-15-13-43-32>

Subscripció per finançar la restauració de la cabana de "Clôt d'en Baladre", (març 2016)

Mairie de Taurinya i la Fondation du Patrimoine, du Département, du Canigó Grand Site et du PNR Pyrénées catalanes van fer una crida per restaurar la cabana de "Clôt d'en Baladre". Es tracta d'una barraca situada al

massís del Canigó, permetrà servir d'abric durant molt de temps a excursionistes.

Més informació a: mairie.taurinya@wanadoo.fr

L'Àgora del mas Marroch de Vilablareix dels germans Roca, (març 2016)

Per a fer aquesta obra monumental s'han utilitzat més de sis-cents cinquanta tones de pedra calcària de Calaf i Sallent, i en un temps rècord de dos mesos i mig hem pogut acabar a temps la fase inicial de la pedra (pilars de pedra seca) perquè després es poguessin continuar les feines amb els arcs de fusta i totes les altres fases del projecte.

Podeu veure més informació a: <https://lafeixapedraseca.com/algunes-de-les-obres-fetes-aquesta-temporada-15-16> i part del procés constructiu en aquest vídeo: <https://player.vimeo.com/video/145630050>

5è concurs
de fotografia
Lithica

Punta Nati - Paisatge de pedra

21 de març a 31 de maig 2016
info: www.lithica.es - lithicaconcurs@gmail.com
Tels. (+34) 971 48 15 78 - 605 929 568

Exposició a El Roser, Ciutadella, de 7 de juliol a 6 d'agost

Foto: Angel Roca

2016)

La Fundació Líthica – Pedreres de s'Hostal va convocar el V CONCURS DE FOTOGRAFIA, en aquesta edició 2016 sota el lema PUNTA NATI · PAISATGE DE PEDRA, amb l'objectiu de difondre, posar en valor i contribuir a la preservació d'aquest patrimoni cultural y paisatjístic de Menorca, actualment en perill.

Balears participa en la iniciativa per presentar candidatura internacional per la pedra en sec (5 abril 2016)

Balears mitjançant la Conselleria de Participació, Transparència i Cultura del Gover i els consells Insulars participarà en la iniciativa de presentar una candidatura internacional per la pedra en sec per formar part de la llista representativa del Patrimoni Cultural Inmaterial de la Humanitat de la Unesco.

5è. Concurs de fotografia Litihica (març-maig

Per patrimoni cultural immaterial s'entén les pràctiques, representacions coneixements i habilitats que les comunitats, grups o individus reconeixen com part del seu llegat cultural i d'un patrimoni que s'ha transmés de generació en generació i que és necessari conservar.

Per iniciativa de Grècia i Xipre, i amb la incorporació de més de sis països entre ells Espanya, s'ha iniciat el procés de preparació de l'expedient de la candidatura internacional de Patrimoni Cultural Immaterial de la pedra en sec.

Així Balears, junt a altres comunitats com Galícia, Astúries, Catalunya, Extremadura, Aragó, Canàries, València, Andalusia i Castellà i Lleó, sota la coordinació de la Secretaria de l'Estat de Cultura del Ministeri d'Educació, cultura i Esports, ha començat a treballar en la redacció de la

fitxa preceptiva que ha de presentar-se a la Unesco per demostrar que la tècnica de la pedra en sec reuneix els criteris necessaris per la seva inclusió en

la llista representativa.

Font: http://www.lainformacion.com/arte-cultura-y-espectaculos/monumentos-y-patrimonio-nacional/Baleares-iniciativa-presentar-candidatura-internacional_0_905010936.html

Nota de premsa acord govern de la Generalitat (19 abril 2016)

Declarades bé cultural d'interès nacional cinc barraques de pedra seca de Mont-roig del Camp.

El Govern ha acordat declarar bé cultural d'interès nacional, en la categoria de zona d'interès

etnològic, cinc barraques de pedra seca de Mont-roig del Camp (Baix Camp), i delimitar-ne l'entorn de protecció. Es tracta, concretament, de la "Barraca del Miquel Tema", la "Barraca dels Comuns del Pellicer", la "Barraca del Jaume de la Cota", la "Barraca en espiral" i la "Barraca dels Iliris".

Aquestes 5 barraques s'han escollit entre les

132 que s'han identificat al terme municipal de Mont-roig del Camp, per ser les millors conservades, per

la seva singularitat, monumentalitat o diversitat tipològica, i constitueixen un museu a l'aire lliure. Totes cinc estan situades relativament allunyades del poble, al voltant de l'eix de la carretera del Pratdip (T-310).

Les construccions de pedra seca, com ara barraques, marges, cisternes, paravents, carrerades o cabanes, constitueixen un dels elements cabdals del patrimoni etnològic del món de la pagesia del nostre país. La tècnica de la pedra seca consisteix a disposar les pedres d'una construcció sense cap element d'unió afegit, com el guix, el ciment, l'argamassa, fustes o ferros, i constitueix una expressió d'enginy i senzillesa de l'arquitectura popular.

Les cinc barraques de pedra seca de Mont-roig a l'espai Comarques de TV3 (6 abril 2016)

A l'espai "Comarques" de TV3 del divendres 6 de maig de 2016, a l'apartat de Tarragona, ha sortit un reportatge sobre les cinc barraques de pedra seca de Mont-roig declarades recentment (Diari Oficial de la Generalitat del 21 d'abril) "Bé Cultural d'Interès Nacional" (BCIN).

Podeu accedir a:

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/noticies-324/tn-comarques-tarragona-06052016/video/5599724>

Valleseco (Gran Canaria) acondiciona la zona recreativa de la Laguna (26 abril 2016)

En la zona recreativa de La Laguna s'ha realitzat un mur de pedra seca per separar la zona de la castanyar amb els elements biosaludables.

Font: http://www.revistatara.com/index.php?tags=Canarias%20Noticias%20Obras%20publicas&pag=view_new&nid=18156

El Consell d'Eivissa vol que la Unesco protegeixi la construcció amb pedra seca (29 abril 2016)

El Consell d'Eivissa es proposa que la Unesco declari la tècnica constructiva de la pedra seca (sense unió de morter) pròpia de l'illa com Patrimoni Material de la Humanitat. Amb aquest objectiu, el Consell primer impulsarà el tràmit per declarar aquesta tècnica de construcció de murs en el camp com Bé d'Interès Cultural.

La Junta Interinsular de Patrimoni Historic adoptà aquesta decisió a la seva darrera reunió. El Consell s'ha compromés a difondre la candidatura

de la pedra seca mitjançant la presentació de mocions als plens tant del Consell com dels Ajuntaments i fomentar la implicació de la societat civil en

aquesta candidatura mitjançant les persones, associacions i entitats dedicades al treball de la pedra seca.

Font: <http://www.diariodeibiza.es/pitiuses-balears/2016/04/29/consell-qui-ere-unesco-proteja-construccion/838559.html>

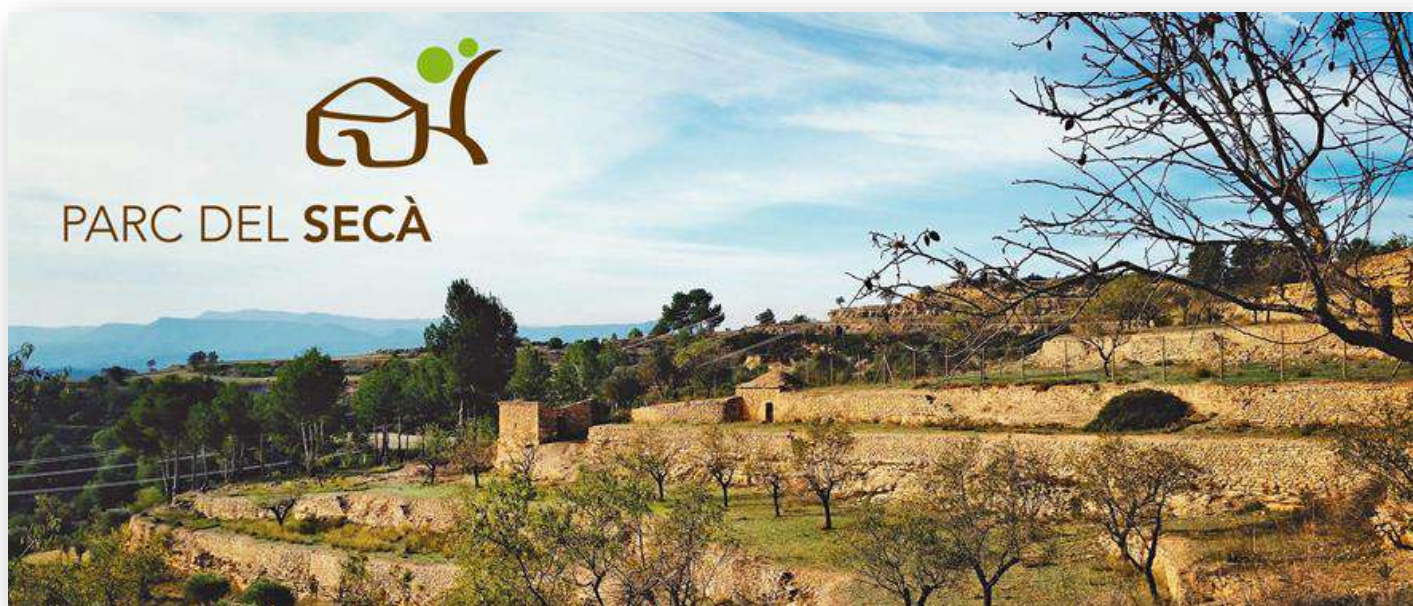
El Consorci de Residus crea el Parc del Secà al costat de l'abocador de Bufalvent a Manresa (6 maig 2016)

Es neteja i senyalitza un terreny de 13

un nou espai natural per a l'oci.

El Parc del Secà queda enclotat entre el polígon industrial de Bufalvent i l'anomenat parc Ambiental, l'abocador. S'hi arriba pel carrer Pau Miralda de Bufalvent, on hi ha habilitat un petit aparcament, i a partir d'aquí un camí que s'ha de condicionar condueix al nou espai.

Té més de 400 oliveres de les quals s'elaborarà oli de la varietat verdal i una dotzena de barraques de pedra seca. També ametllers. El Consorci

hectàrees per convertir-lo en un nou espai natural de Manresa i el Bages.

Oliveres, ametllers, camins envoltats de murs i barraques de pedra seca pels quals es podrà passejar amb itineraris degudament senyalitzats. Això és el Parc del Secà, un terreny de 13 hectàrees propietat del Consorci del Bages per a la Gestió de Residus, que l'ha condicionat per obrir-lo a la ciutadania. El Consorci es converteix, així, en la primera entitat de residus a Catalunya que destina part de les seves instal·lacions per convertir-les en

ha desbrossat tota la zona que el bosc s'anava menjant, ha netejat camins i i senyalitzarà tres itineraris d'aproximadament un quilòmetre cadascun per poder-lo recórrer.

Per al regidor de l'Entorn Natural, Marc Aloy, es tracta d'un projecte que recupera l'agricultura tradicional de secà de Manresa, paisatge i patrimoni com la recuperació d'elements de pedra seca. A més a més és un nexa d'unió entre la vall del Cardener i la del Llobregat, i ajuda a relligar l'Anella verda de Manresa. Jordi Morros.

Font: <http://www.regio7.cat/manresa/2016/05/06/el->

consorci-residus-crea-el/360098.html

Pedra sobre pedra a Vilfranca (13 maig 2016)

Els recorregut pel paisatge de la pedra en sec traslladen al visitant a l'arquitectura rural més simple i popular. A la localitat d'Els Ports existeix la major concentració de murs, pous i barraques i aquest tipus de construccions que tenen com nexa d'unió la pedra sobre pedra, sense més artifici, sen-

web en què els ciutadans poden introduir fitxes identificatives de construccions tradicionals de pedra seca, ha ampliat el seu territori a la Catalunya Nord.

L'Observatori del Paisatge de Catalunya ha inclòs al projecte 85 municipis de les mancomunitats franceses de Conflent Canigó, Pirineus Cerdanya y Capcir Alt Conflent, per això l'aplicació s'ha tra-

se cap mena de morter. La ruta del Pla de Mosorro, la Parreta i les Virtuts mostren diferents tipologies d'aquestes construccions.

Font: <http://www.levante-emv.com/castello/2016/05/13/piedra-piedra-vilafanca/1417275.html>

L'enciclopedia col·laborativa Wikipedra s'amplia a la Catalunya Nord (13 maig 2016)

L'enciclopèdia col·laborativa Wikipedra, una

duït al francès, ha explicat la Conselleria de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat.

En els cinc anys de funcionament, la Wikipedra ha inventariat 13.000 barraques en 38 de las 42 comarques catalanes, gràcies a una xarxa de 185 col·laboradors.

Les cabanes que estan soles, sense estar annexes a un mur o un marge, representen el 65% del total d'aquestes edificacions, seguides de les

que tenen alguna de les parets formant part d'un mur o marge (27%), i les formes més habituals són la circular i rectangular.

L'ampliació territorial forma part del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya que impulsa l'Observatori junt a l'Ajuntament de Llívia (Girona), el Consell Comarcal de la Cerdanya, la Comunitat de municipis Pirineus Cerdanya i el Parc Natural Regional dels Pirineus Catalans.

Font: <http://www.lavanguardia.com/vida/20160513/401770487267/catalunya-la-enciclopedia-colaborativa-wikipedra-se-extiende-a-la-catalunya-nord-francesa.html>

La DGA inicia els tràmits per protegir la tècnica de la pedra seca (26 maig 2016)

El Govern d'Aragó ha iniciat el procediment per la declaració de la tècnica constructiva de la pedra seca, a la Comunitat Autònoma com Bé Inmaterial i obre un període d'informació pública. La comarca del Maestrat és on hi ha la major presència d'aquestes construccions.

Font: <http://www.diariodeteruel.es/noticia/72968/la-dga-inicia-los-tramites-para-proteger-la-tecnica-de-la-piedra-seca>

Formentera vol declarar BIC la tècnica de construcció dels murs de pedra seca (27 maig 2016)

El Consell de Formentera mitjançant la consellera de patrimoni, Susana Labrador, presentarà en el ple de la institució insular una proposta per declarar la tècnica tradicional de construcció de pedra seca com Bé d'Interés Cultural Inmaterial.

Això després que la direcció general de Cultura del Govern hagi presentat una candidatura internacional de la pedra en sec per formar part de la

llista representativa del Patrimoni Cultural Inmaterial de la Humanitat.

Font: <http://periodicodeibiza.es/pitiusas/formentera/2016/05/27/195278/formentera-quiere-declarar-bic-tecnica-construccion-paredes-piedra-seca.html>

**CACIS recupera
barraques de vinya
a Calders (abril-
maig 2016)**

Des de CACIS s'han refet els que d'altres han fet caure. S'ha fet malbé tot un seguit de barraques i marges de pedra seca durant l'estesada que s'ha fet aquest mes de febrer i març a les finques properes als Forn de la Calç.

Font: <https://cacispedraseca.wordpress.com/2016/04/17/taller-de-pedra-seca-2016>

L'Estanty va acollir l'Assemblea de la Coordinadora d'Entitats de la pedra seca, a partir d'ara APSAT (maig 2016)

A més dels canvis dels membres de la Junta Directiva es van tractar tems com l'adhesió a l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial de la Generalitat de Catalunya, donar suport a la candidatura presentada per Xipre i Grècia per incloure la tècnica de la pedra sea a la Llista representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat de la UNESCO, l'ampliació de la Wikipedra, i el projecte Col·labora x Paisatge, per posar en valor el patrimoni paisatgístic de l'arquitectura tradicional de pedra seca, entre altres aspectes.

També vam visitar la Mina, una obra d'engi-

nyeria del segle XVIII de més de 400 metres de llargada acompanyats de l'arquitecte Jordi Morros. La foto de la portada d'aquest butlletí digital il·lustra la sortida de la mina.

Obres de neteja del bosc posen al descobert diverses barraques a Martorell (maig, 2016)

Arran d'una neteja del bosc han aparegut algunes barraques al municipi de Martorell. La intenció de l'Ajuntament és preservar-les.

L'association des artisans Lapiers et Murailleurs de Bourgogne vous propose cet atelier au Domaine de Saint Laurent (avril-mai 2016)

font: <http://oikos-ecoconstruction.com/stage-construction-restauration-de-murs-en-pierre-seche/>

Vivier Pierre Massís Central (març-juny 2016)

Com a part del projecte Vivier Pierre Massís Central, l'agència de desenvolupament MACEO i l'associació d'Alvèrnia Murailleurs Rano Raraku coordinen l'operació "Primavera de pedra en sec al Massís Central" del 20 de març a la 20 juny 2016.

L'objectiu d'aquest esdeveniment és permetre una àmplia audiència per descobrir l'art de la "pedra seca" i l'herència que s'associa amb ella, sinó també per educar els prescriptors a la seva

aplicació.

Quaranta esdeveniments s'ofereixen a través del Massís Central: visites, demostracions tècniques, conferències, capacitació, exposicions ...

font: <http://lapiers-muraillers-bourgogne.fr/category/printemps-de-la-pierre-seche>

Curs d'iniciació a la construcció de marges (abril-maig 2016)

El Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca va organitzar un curs d'iniciació a la construcció de marges, adreçat a persones majors de 16 anys, no professionals.

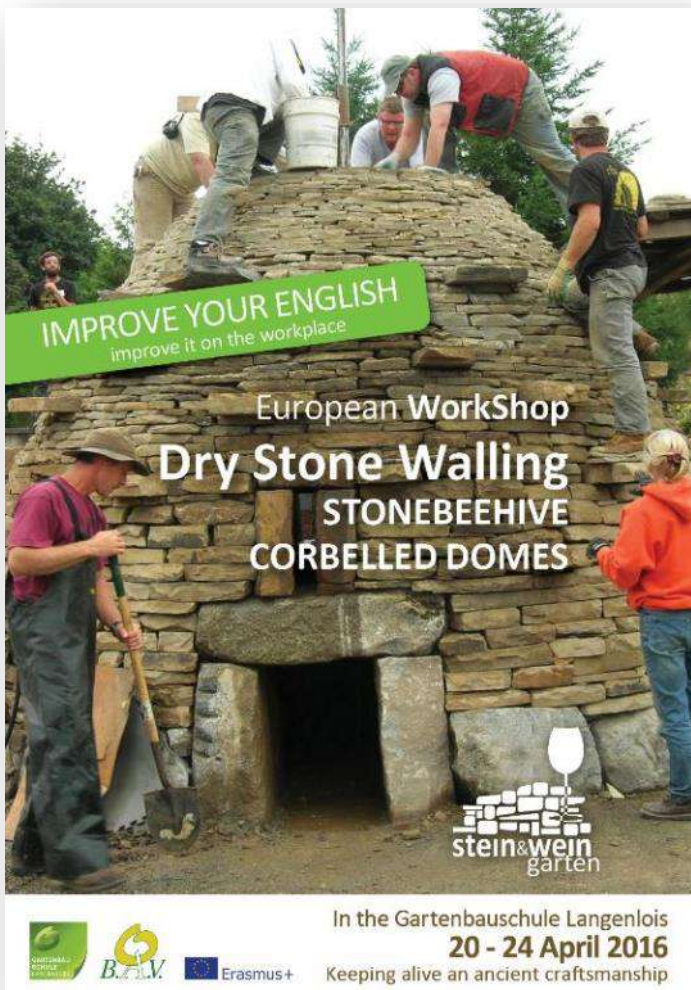
El curs va tenir lloc a la finca pública de Raixa, al terme de Bunyola, del 15 d'abril al 14 de maig de 2016 amb una bona participació de gent activa.

font: https://www.facebook.com/Pedra-en-Sec-i-Senderisme-233534580169395/?hc_ref=PAGES_TIMELINE

Dry Stone Walling, European Workshop (abril 2016)

L'arte dei muri a secco. Corso della Comunità Montana (maig 2016)

La comunitat de la Muntanya està organitzant un curs per promoure el paisatge històric i el valor ambiental dels murs de pedra seca i augmentar la consciència ambiental. Aquesta iniciativa permetrà conèixer la legislació provincial de referència i aprendre a construir murs de pedra seca, una necessitat per als agricultors i una oportunitat per als artesans i aficionats.

El curs es durà a terme a la Comunitat de

Muntanya el passat mes de maig consistirà en una lliçó teòrica i visita guiada i demostracions pràctiques. S'organitza amb la col·laboració de l'Acadèmia de la Muntanya de Trentino, entitat que consta de professors especialitzats.

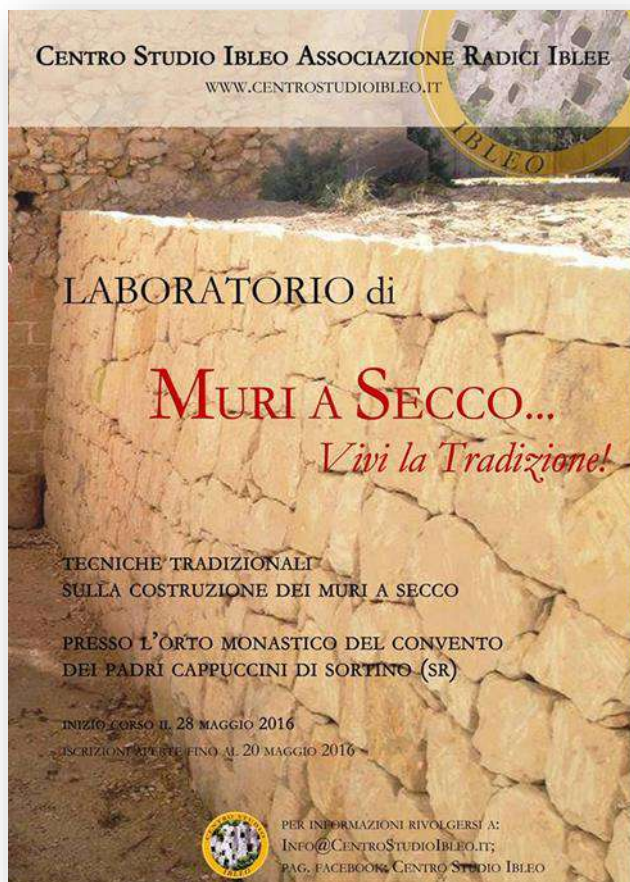
Font: <http://www.valsassinanews.com/2016/04/19/larte-dei-muri-a-secco-un-corso-della-comunita-montana/>

Laboratori de Muri a Secco (28 maig 2016)

El Laboratori Tècnic i de construcció tradicional organitzat per la CSI (Centre d'Estudis Ibleo) té per objecte el coneixement del coneixement tècnic i aplicació pràctica vinculada a la realització de murs de pedra en sec segons l'antiga tradició.

Les habilitats i capacitats que es proposen en el Laboratori són tradicionals en la naturalesa, però poden tenir una nova i estratègica de comercialització, tant dins de les intervencions de la remodelació del paisatge agrícola que en els compresos en el patrimoni rural, en la construcció i la jardineria (com elements de mobiliari d'espais verds públiques i privades), convertint-se en una oportunitat real professional.

Font: <http://www.centrostudioibleo.it>

Workcamp dedicat a la tècnica de recuperació de mur en sec en defensa del paisatge en terrasses rural Ischitano (31 maig 2016)

Ara, per comprendre, sobretot per defensar la identitat del paisatge de terrasses rural històric - les pistes d'esquí, de Ligúria i Pulla, el conjunt d'Itàlia - arribar a Ischia joves de tot Itàlia, França, Rússia i fins i tot de Corea. En el primer camp de treball en les tècniques de recuperació de murs de pedra seca, artesans i arquitectes locals el portarà de la mà a través del camp de l'illa mitjançant la capacita- ció en l'ús d'antigues tècniques de construcció.

I el camp de treball també servirà per esta- blir el to per a la recuperació necessària d'una part del paisatge de terrasses rural decadent de Ischia, que abasta l'encantador bosc de Falanga (on la vi- nya s'ha conreat fins a 500 metres sobre el nivell del mar. Nodrir el paisatge, el que facilita l'agricultu-

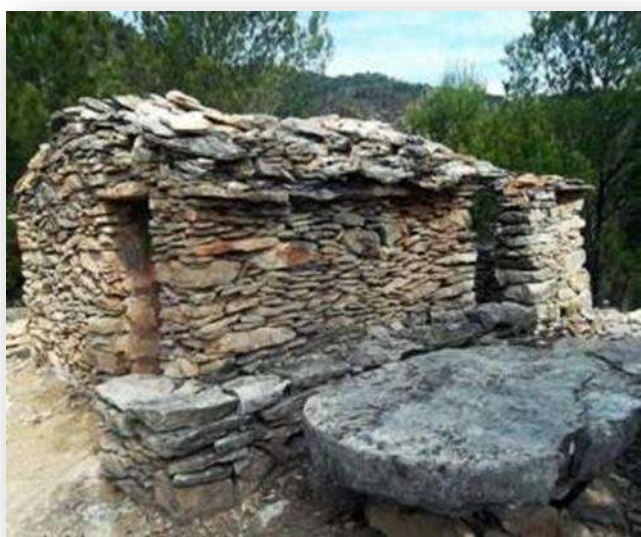
ra en els llocs més inac- cessibles amb el siste- ma de terrasses

Font: <http://lnx.cainapoli.it/wordpress/2016/05/31/1-workcamp-dedicato-alle-tecniche-di-recupero-dei-muri-a-secco-in-difesa-del-paesaggio-terrazzato-rurale-ischitano/>

Una ruta per les casetas de pedra en sec a Onda (10 juny 2016)

En les muntanyes del terme municipal de la comarca de la Plana Baixa s'assenten unes construccions realitzades unicament amb pedra que avui són testimoni d'un passat d'agricultura i ramaderia.

Font: <http://www.levante-emv.com/castello/2016/06/10/ruta-casetes-pedra-sec-onda/1430181.html>

Cultura vol donar la màxima tutela patrimonial a la barraca de Calces Blaves (23 juny 2016)

Els tècnics de patrimoni arquitectònic de la Direcció Territorial de Castelló, Arturo Zaragoza i Blanca Gómez, van visitar la barraca de Calces Blaves de Vilafranca, un exemple excepcional d'arquitectura de pedra en sec. En la visita també va ser-hi el cap del Servei Territorial de Cultura de Castelló, Josep C. Linares i el batlle de Vilafranca, Òscar Tena, els quals realitzaren una detinguda visita a la barraca, que destaca per les seves proporcions.

Aquesta barraca és un dels exemples de major interès de la cultura de pedra en sec de l'àmbit mediterrani. Encara que rebi el seu nom de la legendària figura d'un bandoler del segle XIX, el joc espacial de la tancada, dels espais interiors i el domini visual del paisatge remet a tipologies ancestrals.

Es tracta d'un conjunt de pedra en sec únic,

atípic i singular, ja que no obeeix cap tipologia de caseta de la zona. Està formada per dos grans cassetes i un tancat dalt d'un cim. Els tècnics de cultura estant estudiant dotar de la màxima tutela patrimonial aquesta magnífica arquitectura.

Font: <http://www.levante-emv.com/castello/2016/06/23/cultura-quiere-dar-maxima-tutela/1435650.html>

Curs de pedra seca. Vistabella del Maestrat. 16 i 17

CURS DE PEDRA SECA VISTABELLA DEL MAESTRAT

16 i 17 de juliol de 2016

PROGRAMA DELS CONTINGUTS DEL CURS:

dissabte 16 de juliol:

- 10h: TEORIA: LA TÈCNICA CONSTRUCTIVA DE LA PEDRA SECA
PRÀCTICA: VISITA GUIADA I PRÀCTICA D'INVENTARIAT
- 16h: PRÀCTICA: RECONSTRUCCIÓ D'UNA FALSA CÚPULA

diumenge 17 de juliol:

- 9h: PRÀCTICA: RECONSTRUCCIÓ D'UN MARGE DE BANCAL

Inscripcions: Ajuntament de Vistabella
Preu matrícula: 24 euros
Lloc: Antiga Pressó (Seu del PEU-UJI)
Organitza: Ajuntament de Vistabella-PEU (UJI)
Imparteix: Ivana Ponsoda Revert

juliol 2016)

Curs que constarà de dos activitats; una teòrica on es parlarà sobre la tècnica de la pedra seca i, una part pràctica consistent en la reconstrucció d'una falsa cúpula i d'un marge.

truzione di muri a secco (2 settembre 2016)

La Ciutat de Brentwood i el Parc Baldo comparteixen amb l'Acadèmia de la Muntanya de Trento, la necessitat de prendre possessió de les tècniques de construcció de murs de pedra seca per recuperar un aspecte de la seva identitat territorial i contribuir al manteniment del territori de forma sostenible. El curs permet aconseguir el segon nivell de la validació professional. El curs està obert a un màxim de 30 participants artesans, agricultors, tècnics i aficionats.

Font: <http://www.accademiamontagna.tn.it/corso-di-primo-livello-teorico-e-pratico-la-costruzione-di-muri-secco>

**CORSO DI PRIMO LIVELLO
TEORICO E PRATICO PER LA
COSTRUZIONE DI MURI A SECCO
SETTEMBRE 2016**

1ª Serata 2 settembre 2016 - 20.30 Aperta al pubblico
Centro Culturale di Brentonico, via Roberti 5
LA CULTURA DELLA PIETRA A SECCO E NORMATIVA DI RIFERIMENTO

2ª Serata 5 settembre 2016 - 20.30 Aperta al pubblico
Centro Culturale di Brentonico, via Roberti 5
TERRITORI E PAESAGGI, STORIA E CULTURA DELLA PIETRA A SECCO IN TRENTINO

3ª Serata 8 settembre 2016 - 20.30 Aperta al pubblico
Centro Culturale di Brentonico, via Roberti 5
ESEMPI DI RECUPERO E VALORIZZAZIONE DEL TERRITORIO TERRAZZATO IN TRENTINO E VALIDAZIONE PROFESSIONALE

**ESPERIENZA SUL CAMPO:
RIPRISTINO DI UN MANUFATTO STORICO NEL TERRITORIO DEL BALDO**
Tre giornate in cantiere il 15/16/17 SETTEMBRE 2016

ISCRIZIONI ED INFORMAZIONI
Le iscrizioni sono possibili entro VENERDÌ 26 AGOSTO 2016 attraverso il sito www.accademiamontagna.tn.it
Nel menù della Homepage > Iscrizione Corsi > MURI A SECCO > Modalità di iscrizione
APT ROVERETO E VALLAGARINA e-mail: info@visitrovereto.it o tel: 0464 430363

Corso di primo livello teorico e pratico per la cons-

Quasi trenta barraques de pedra seca restaurades a Begues (20 octubre 2016)

Si Begues pot presumir de tenir un patrimoni en pedra seca cada vegada més ben conservat, això és gràcies sobretot a la tasca del Centre d'Estudis Beguetans (CEB), amb la necessària complicitat, és clar, dels propietaris de les barraques de vinya. Des que el CEB i la seva gent van començar a restaurar les barraques de pedra seca en mal estat, l'any 2007, ja n'han restaurat quasi una trentena. La darrera és la barraca de l'àvia Teresa, prop de Can Sadurní. Dissabte passat, 15 d'octubre, un grup de persones convocades pel mateix CEB i la Land

Art Associació Catalunya (LAAC) van dedicar el matí a restituir les parts danyades de la barraca, que aviat estarà restaurada del tot.

L'objectiu de les dues entitats és no parar fins a restaurar-les totes. El cens que han elaborat arriba al centenar de barraques, moltes de les quals estan molt danyades pel pas del temps i la manca de manteniment. Perquè les barraques ja restaurades no es tornin a malmetre, el CEB i l'Ajuntament de Begues han acordat un conveni perquè l'entitat cultural se n'ocupi.

font: <https://abegues.wordpress.com/tag/land-art-associacio-catalunya/>

Cicle de jornades formatives sobre la pedra seca (octubre 2016)

Dins les accions del projecte COL·LABORAxPAISATGE que impulsa ADRINOC amb el suport i assessorament de l'Observatori del Paisatge, aquest mes d'octubre, s'està duent a terme un cicle de jornades formatives sobre les cons-

Les següents jornades es realitzaran el proper dimarts 18 d'octubre, a El Pla de Santa Maria, a l'Alt Camp, i el dimecres 19 d'octubre, al Trull del fuster de Vilanant, a l'Alt Empordà, amb la qual es tancarà el cicle de jornades formatives. En aquesta última, a més de les diferents ponències, al llarg del dia, els assistents podran visitar l'exposició itinerant "La Garriga, paisatge de pedra, paisatge viu". La

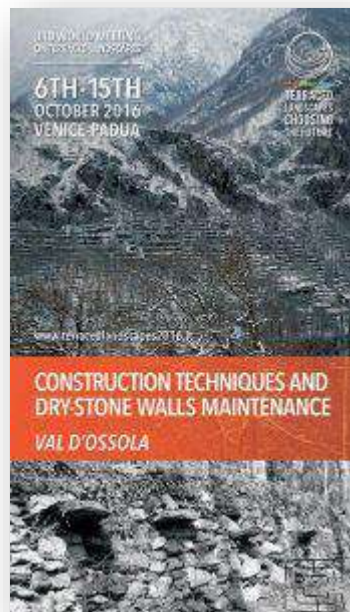
truccions de pedra seca. Amb la finalitat de potenciar aquest patrimoni com un valor afegit per al territori, la formació incideix en els mecanismes, mètodes de gestió i protecció d'aquests elements a través de propostes d'ús des de les vessants lúdiques, turístiques i educatives.

En total, es realitzaran 5 jornades formatives en diferents punts del territori català. La primera, va tenir lloc el passat dilluns 10 d'octubre, es va desenvolupar a les dependències de la Biblioteca municipal de Roquetes, al Baix Ebre i va comptar amb la participació d'una quinzena de persones. El dijous 13 d'octubre, al Centre d'Interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses, al Segrià, va tenir lloc la segona jornada i avui divendres 14 d'octubre, a l'Ajuntament de La Fatarella, a la Terra Alta, s'està portant a terme una altra de les jornades previstes.

Garriga és un paratge típicament mediterrani amb un excepcional patrimoni d'arquitectura de pedra seca que inclou feixes, parets, recs i barraques.

Com tancament del cicle formatiu, des d'ADRINOC s'ha programat un viatge d'estudi al Parc Natural del Pirineu Català que tindrà lloc els dies 20 i 21 d'octubre i que permetrà als participants visitar diferents iniciatives de posada en valor de la pedra seca a la vegada que conèixer nous usos i noves aplicacions de la tècnica constructiva de la pedra

font: <http://adrinoc.cat/ca/3338-2/>

za per conquerir nous espais, sovint per ser dedicat al cultiu de vessants de llocs muntanyencs, d'una altra manera impossibles d'explotar, sinó també un elevat valor ambiental per a les moltes espècies de plantes i microfauna que aquestes instal·lacions poden acomodar.

Font: <http://leconews.lc/news/muretti-a-secco-sul-barro-lintervento-dei-volontari-tra-camporeso-e-migliorate-168122/#.WIYkoWcizIU>

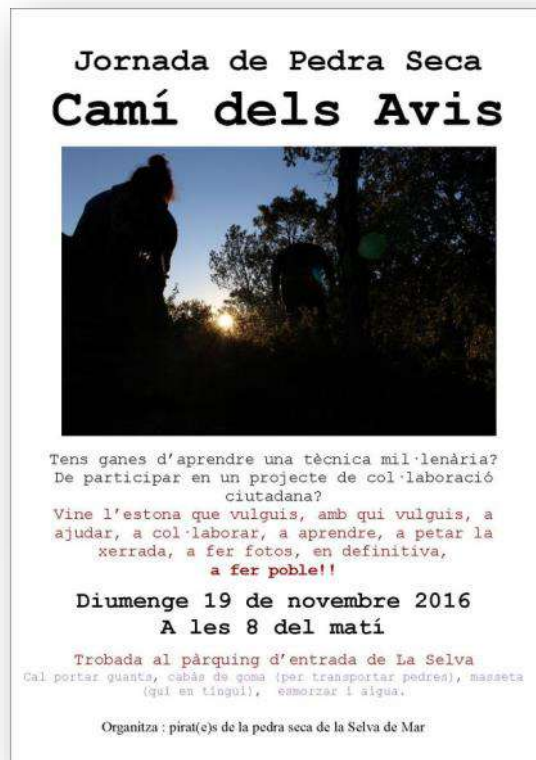
III Congrés Mundial sobre Paisatges de Marjades: “Elegint el futur”. Venècia-Pàdua (6-15 octubre 2016)

Més informació a: <http://www.terracedlandscapes2016.it/>

Muretti a Secco sul Barro. l'intervento dei volontari tra camporeso e migliorate (23 octubre 2016)

És el sisè any que Parco Montana Fango i WWF Lecco proposen l'activitat “murs de pedra seca” artefactes d'enginyeria en la construcció de la qual l'home utilit-

Jornada pedra seca a Pratdip (13 novembre 2016)

El proper 13 de novembre, com ja és tradició cada novembre dels darrers anys, anirem a la finca de les Setjoles, propietat del GEPEC. Aquesta vegada intentarem enllestir la reconstrucció d'un marge ja iniciada la primavera passada. Comptarem amb la direcció d'un mestre marger. Si som molta colla i tenim temps, intentarem netejar de vegetació un antic forn de calç.

Font: http://gepec.cat/show_new.php?id=378

Curs de recuperació de camins tradicionals amb pedra seca a Senterada (23 novembre 2016)

L'Associació Marques de Pastor, associació que gestiona el Cinquè Llac, i l'Escola Agrària del

Pallars organitzen el I Curs de recuperació de camins tradicionals amb pedra seca del 21 al 25 de novembre a Senterada.

L'objectiu d'aquest curs és crear bons professionals en la restauració, reconstrucció i recuperació dels antics

camins i conscienciar a la població local i als agricultors i ramaders de la necessitat de preservar-los com a element identitari del territori però al mateix temps, com a element que manté els sòls fèrtils dels conreus.

En els darrers anys s'han dut a terme accions de restauració, reconstrucció i recuperació d'alguns dels antics camins de ferradura que han perviscut al Pirineu.

El resultat d'aquestes intervencions ha posat en relleu la necessitat d'establir criteris d'actuació rigorosos basats en experiències reeixides per garantir resultats correctes.

En aquest curs, es presenten els criteris i les tècniques de recuperació de camins tradicionals des

del vessant teòric i es realitzen pràctiques sobre el terreny d'algunes de les actuacions concretes més habituals per rehabilitar un camí.

Font: <http://www.viurealspireus.cat/articulo/pallars-sobira/curs-recuperacio-camins-tradicionals-amb-pedra-seca-senterada/20161123101440005994.html>

Restauració de barraques al terme de Castellar del Vallès (gener 2016– gener 2017)

El Grup de Recerca de pedra seca del Centre Excursionista de Castellar del Vallès han restaurat durant el 2016 i principis del 2017 diverses barraques del seu terme municipal. Entre les construccions de pedra seca restaurades cal esmentar la barraca número 141, també coneguda com "d'en Pau Jonoll, la barraca del camí de cavalls, la barraca 103, o d'en Ramon Suades, entre moltes altres.

font: <http://pedrasecacastellar.blogspot.com.es/>

Grup de Recerca de pedra seca del Centre Excursionista de Castellar del Vallès realitzant la restauració d'una de les barraques.

Curs de pedra en sec (octubre-novembre 2016)

novembre-de-2016/

font: <http://mesquepedra.hol.es/2016/12/el-patrimoni-de-la-pedra-en-sec-es-cosa-de-tots-imatges-del-curs-de-pedra-en-sec-del-passat-octubre-i->

22/23 octubre
29/30 octubre
APUNTA'TI!

**DRY STONE WORKSHOP
TALLER DE PEDRA EN SEC**
CURS DE RESTAURACIÓ DE MARGES DE PEDRA

Vall de Coanegra
Finca Pública Ca ses Monges
Santa Maria del Camí

CURS SENCIER	1 CAP DE SETMANA	EL PREU INCLOU
Preu general: 100€ Preu per socis-obrers, residents a Santa Maria, persones a l'atur, estudiants i pensionistes: 80€	Preu general: 60€ Preu per socis-obrers, residents a Santa Maria, persones a l'atur, estudiants i pensionistes: 40€	Tots els materials i dinar de cloenda del darrer dia

Col·labora: Ajuntament de Santa Maria del Camí

Inscripcions: 652200549
mesquepedramail.com
www.mesquepedra.org

Orgenita: Mes que Pedra

•INFO •mesquepedra.org •facebook.com/mesquepedra

Curs de construccions amb pedra seca a la Fatarella-lla. (octubre- novembre 2016)

El curs es planteja com a una continuació del curs realitzat entre els mesos d'octubre i novembre de l'any 2015, el qual es va definir com a un curs introductori. Aquesta segona edició proposa un major aprofundiment en les construccions de pedra seca. Es repeteix l'estructura a través de dos cursos:

- CURS.I- Tècniques d'aixecament i representació del patrimoni amb pedra en sec: desenvolupa la representació i estudi de construccions de pedra, especialment amb els mitjans i tècniques digitals actuals.

CURS.II- Aprofundiment en la construcció amb pedra en sec; planteja introduir els aspectes fonamentals de la tècnica de construcció amb pedra en sec.

Introducció al curs i classe magistral orientada al treball de camp (*Dr. Agustí Costa Jover, Sr. Sergio Coll Pla, Sr. Gatano Blanc Gironés, Sra. Neus Borrell Sedó*).

[2] Classe Magistral 1. La Pedra en sec a

la Fatarella (*Sr. Xavier Rebés d'Areny-Plandolit*).

[3] Classe magistral 2. El manteniment del patrimoni amb pedra en sec. Tècniques de restauració i conservació (*Dr. Agustí Costa Jover, Sr. Sergio Coll Pla*).

[4] Classe magistral 3. La catalogació i documentació del patrimoni en pedra en sec (*Dr. Agustí Costa Jover, Sr. Sergio Coll Pla*)

Certificacions

Certificat de realització del curs per part de la FURV. Els estudiants matriculats a algun dels ensenyaments de grau de la Universitat Rovira i Virgili, podran convalidar 1 crèdit ECTS de Seminaris Interdisciplinars (25h) per cada curs, o 2 crèdits lliure en el cas d'estudiants de llicenciatura.

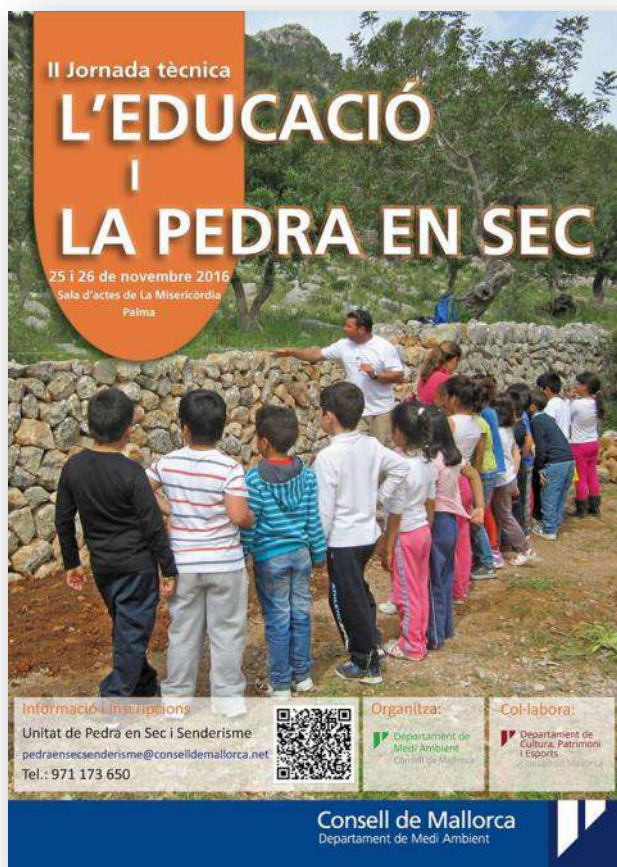

Curs de La Fatarella (octubre-novembre 2016)

Curs de La Fatarella (octubre-novembre 2016)

***L'educació i la pedra en sec. II Jornada Tècnica.
Palma de Mallorca (25 i 26 novembre 2016)***

El Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca organitza la II Jornada tècnica: l'Educació i la Pedra en Sec, espai en el qual s'abordarà la pedra en sec des de l'àmbit de l'educació i de la divulgació, qüestions essencials per apropar-la a la societat i fomentar valors responsables de preservació.

El director insular de Medi Ambient, Josep Manchado, ha estat l'encarregat avui de tancar la II Jornada tècnica: l'Educació i la pedra en sec, organitzada des del Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca i a la que hi han participat durant dos dies més d'una trentena de persones. Un dels objectius principals ha estat abordar des de

diferents vessants la importància de l'educació per tal de sensibilització a la població més jove envers la pedra en sec. A més, s'ha volgut reivindicar la necessitat de promoure'n la divulgació i el coneixement i aprofundir-hi des del punt de vista històric, cultural o científic i fer que arribi a la comunitat i a l'àmbit de l'escola. També s'ha donat a conèixer propostes i iniciatives concretes d'aprenentatge per a les escoles i per a les entitats d'educació en el lleure, així com iniciatives de divulgació a través dels nous canals de difusió de la informació.

Durant la seva intervenció, Manchado ha destacat el compromís del Consell de Mallorca amb la pedra en sec. Ha assegurat que s'està treballant per obrir nous trams de la ruta i camins públics "perquè sense camins, sense pas, no hi ha pedra". A més també ha volgut destacar l'esforç que s'està duent a terme perquè la tècnica de la pedra en sec sigui reconeguda com a patrimoni immaterial de la humanitat per la Unesco.

L'encarregat d'encetar el torn de ponències ha estat Miquel Rayó, divulgador naturalista i escriptor, qui ha explicat la influència de la pedra en sec en la literatura. Sota el títol "Els paisatges de la pedra seca. La Wikipedra i altres iniciatives de l'Observatori del Paisatge de Catalunya", Jordi Grau, tècnic de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, ha explicat la feina duita des d'aquesta institució per tal de divulgar la importància d'aquesta tècnica. El professor de l'IES Marratxí, Josep Lluís Pol, ha centrat la seva xerrada en el Castell d'Alaró com a construcció que permet de manera presencial ensenyar als alumnes les característiques de la pedra en sec.

Per altra banda, Ruth Campins, Marta Garau i Sonia González, tècniques de la Unitat d'Educació Ambiental del Departament de Medi Ambient, han explicat als pre-

sents la seva experiència com educadores que diàriament mostren a alumnes d'arreu de Mallorca els encants i particularitats de la Serra i de la feina dels margers.

La desaparició dels margers ha estat el tema central de la ponència de Neus Borell, de la Fundació el Solà de la Fatarella de Tarragona, a més de la

guia didàctica que s'ha realitzat des de la institució a la que pertany.

Finalment, Miquel Ramis, professor d'Educació Física de l'Aula Balear i Carles Ramis, mestre d'Educació Física de l'Aula Balear, han parlat del Projecte GR 221 i de com es divulga la ruta de pedra en sec a l'aula.

Una vegada finalitzades les ponències ha tingut lloc una taula redona per tal de posar en comú problemes i propostes per millorar la divulgació de la pedra en sec a les escoles. Una de les principals conclusions ha estat la necessitat d'incrementar la col·laboració entre institucions i implicar-se en les demandes que es fan des dels centres escolars per fomentar el coneixement de la feina dels mar-

gers i de la riquesa de la natura entre els més joves. També s'ha parlat que s'ha de fer un treball previ des de les aules abans d'introduir als alumnes en feina de camp perquè ho puguin gaudir en tot el seu esplendor.

S'ha detectat que un dels principals problemes és que, si bé a primària és més senzill implicar als infants, a partir de l'adolescència cal fer un treball més profund per recuperar l'interès dels joves en la natura i tot el que aquesta els hi pot oferir. I això passa per fer-los veure que la pedra en sec és una tècnica viva, on hi ha persones que treballen pel seu manteniment.

Aquesta és la segona edició d'aquestes jornades tècniques sobre pedra en sec que es duu a terme des del Consell de Mallorca que es pretén que sigui un espai d'intercanvi d'opinions i experiències on es tractin diferents temes relacionats amb aquesta tècnica constructiva

font: <http://manacormanacor.com/not/10607/el-consell-de-mallorca-duu-a-debat-la-importancia-de-l-educacio-i-divulgacio-de-la-pedra-en-sec/>

L'ofici que crea paisatges (13 gener 2017)

L'ofici de marger ha format part del paisatge cultural i patrimonial de Mallorca des de fa segles, però no tenim clar quants de margers hi ha a l'illa ni queda cap escola que formi oficialment les noves generacions. "Hi ha cursets ocupacionals, però no és el mateix que apuntar-te a aprendre un ofici". Lluç Mir s'hi dedica des de fa més de 20 anys i ha estat un dels impulsors del Gremi de Margers, que va presentar-se ahir a la Misericòrdia de Palma.

El gremi ha de servir precisament "per saber quants som, estar en contacte entre

nosaltres, tenir una base de dades i, per exemple, crear una borsa de treball". Així s'evitarà l'intrusisme. "Fa molts d'anys que s'està fent malament, sobretot a l'obra pública", assegura Mir. "Ja basta de fer quilòmetres de carreteres amb parets que no tenen res a veure amb marges antics. N'hi ha de principis del segle XX que estan molt ben fets i respecten la tipologia de l'entorn", hi afegeix.

El Consell de Mallorca vol homologar l'ensenyament de l'ofici. "Tenim el seu suport i, de fet, tenen un departament de margers -afirma Mir-, però Carreteres de vegades cau en incongruències i s'estan carregant les parets i els marges mallor-

quins". La diferència, diu el marger, "no es troba només en el fet que s'utilitzi ciment", ja que les persones que no en saben "col·loquen malament les pedres. No s'aguantarien sense ciment".

El gremi, per tant, vol "afegir un plus de professionalitat i marcar la diferència" perquè es valori una feina que requereix uns cinc anys de feina continuada com a aprenentatge i que, com recorda Mir, "defineix el paisatge de Mallorca".

"Són moltes mans i això té un valor... La serra de Tramuntana no seria el mateix sense les marjades", assevera.

També es vol donar a l'ofici un reco-

neixement que, des del punt de vista dels margers, "no ha existit mai" perquè "és un ofici de camp i mai s'han valorat les feines agrícoles per la condició rural de qui les fa". No obstant això, Mir reivindica el sentiment "d'orgull" que hi ha entre les persones que treballen la pedra: "És una feina molt feixuga i, per això, t'ha d'agradar molt". Amb el gremi es pretén fer arribar les peculiaritats dels margers a gent que, fins ara, "com que hi ha tanta pedra col·locada, no s'ha fixat en el fet que centenars de mans l'han haguda de posar allà".

font; http://www.arabalears.cat/balears/Lofici-que-crea-paisatges_0_1723627700.html

Reconstrucció pedra seca-Barraca de les atzavares (28 gener 2017)

Ens posarem a la pell d'aquells pagesos que construïen barraques per aixoplugar-se tot netejant els seus camps per poder-hi plantar i aprendrem algunes coses bàsiques de l'antic art de la pedra seca.

Intentarem retornar a la barraca de les Atzavares el seu aspecte original tot refent aquelles parts que el pas del temps ha malmès.

Comptarem amb la direcció d'un mestre marger i amb la col·laboració de l'Associació de Veïns Muntanya Roja i el Grup Barracaire de Mont-roig del Camp.

Tipus d'activitat: Acció de voluntariat. Monitor: Esther Bargalló i Albert Gavalrà. Lloc: Mont-roig del Camp.

Font: http://gepec.cat/show_events.php?id=651

ACTIVITAT PARTICIPATIVA **RESTAURACIÓ** *BARRACA DE PEDRA SECA*

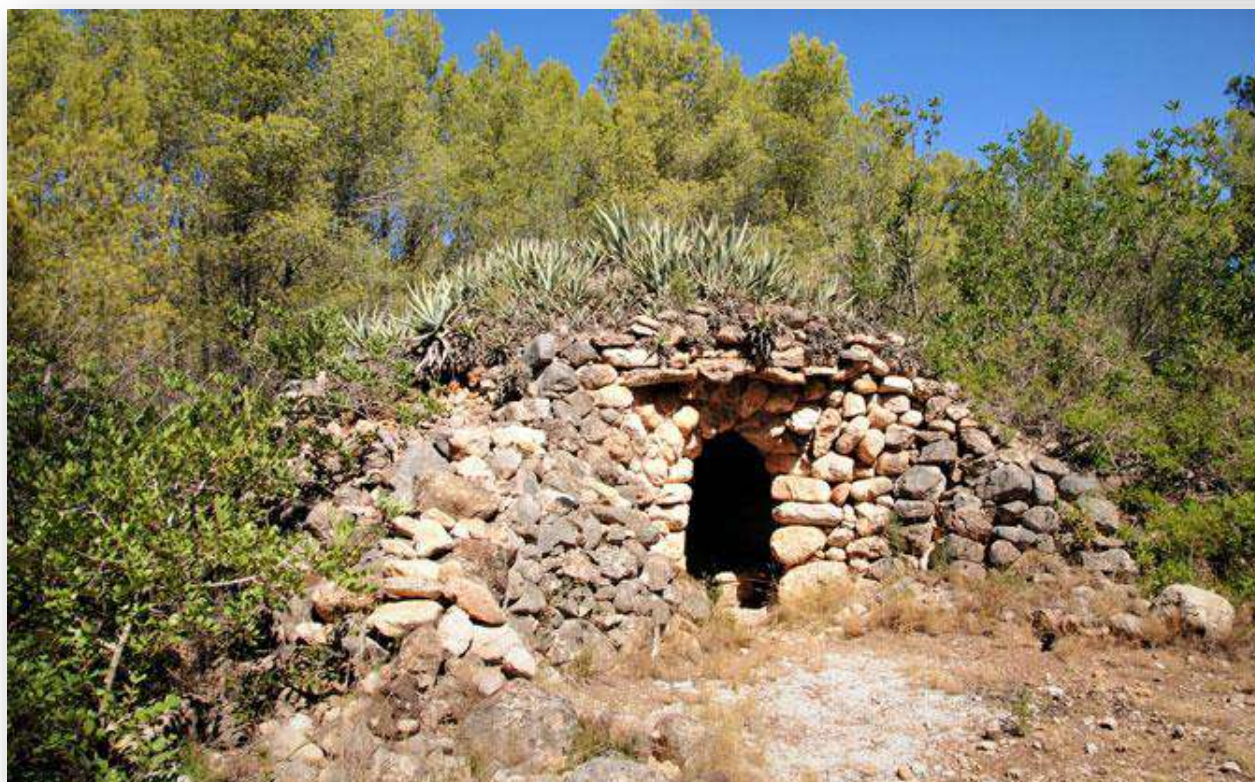
SORTIDA: PLAÇA FITÓ D'OLESA DE BONESVALLS
DISSABTE 28 DE GENER DE 2017
de **8:30h** del matí a **14:00h** del Migdia.
Més informació al Facebook.

GRUP DE RECERCA OLESA RURAL

amb el suport de:

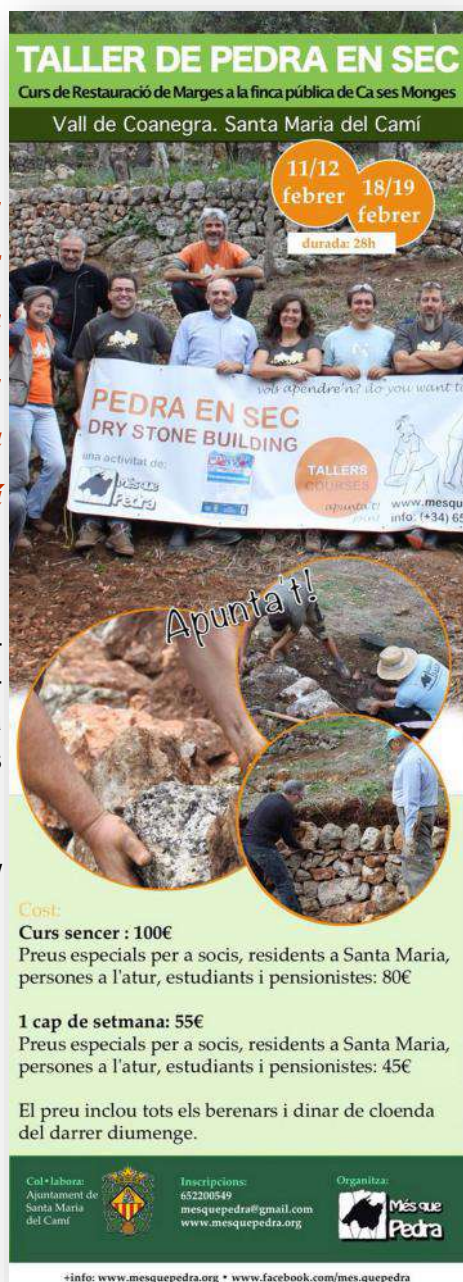
Ajuntament d'Olesa de Bonesvalls

Curs de restauració de marges de pedra seca a la vall de Coanegra, Santa Maria del Camí (febrer 2017)

Curs de restauració de 28 hores a la finca pública Ca Ses Monges.

font: <http://mesquepedra.hol.es/>

TALLER DE PEDRA EN SEC
Curs de Restauració de Marges a la finca pública de Ca ses Monges
Vall de Coanegra. Santa Maria del Camí

11/12 febrer 18/19 febrer
durada: 28h

PEDRA EN SEC
DRY STONE BUILDING

una activitat de: **MÉS QUE PEDRA**

TALLERS COURSES
apunta't! info: (+34) 652200549 www.mesquepedra.org

Cost:
Curs sencer : 100€
Preus especials per a socis, residents a Santa Maria, persones a l'atur, estudiants i pensionistes: 80€

1 cap de setmana: 55€
Preus especials per a socis, residents a Santa Maria, persones a l'atur, estudiants i pensionistes: 45€

El preu inclou tots els berenars i dinar de cloenda del darrer diumenge.

Col·labora:
Ajuntament de Santa Maria del Camí

Inscripcions:
652200549
mesquepedra@gmail.com
www.mesquepedra.org

Organitza:
MÉS QUE PEDRA

info: www.mesquepedra.org • www.facebook.com/mesquepedra

Curs teòric i pràctic de la construcció en pedra seca (10-12 març 2017)

Utilitzant l'ancestral tècnica de construcció amb pedra seca, es pot arribar a construir tota mena de murs de pedra en sec, empedrats de pedra seca, murs de partió, cabanes, orris o pallisses, folrat de mines, pous, cisternes i molts d'altres ele-

ments i construccions amb pedra, donades les grans possibilitats que ens dóna aquest element com a única matèria prima utilitzada. La seva importància excedeix l'abast d'aquestes aplicacions dins els límits de l'Arquitectura catalana i mediterrània.

La construcció amb pedra seca es basa en uns principis i unes tècniques senzilles, però que cal seguir al peu de la lletra per a que els murs que fem siguin efectius i funcionin correctament com a drenatge de la pluja i retenció de terres en el cas dels murs de feixes i marges.

Cada tipus de pedra comporta un estil i una manera de construir, així doncs trobem força diferents murs fets amb pissarres i murs fets amb pedra calcària, o fins i tot amb gresos o roques granítiques o volcàniques. Cal afegir que cada marger (nom que es dóna a l'artesà de la pedra en sec) té el seu art i ho fa a la seva manera, o bé apresat o bé per tradició.

Aquest taller pretén posar en pràctica alguna de les tècniques més habituals en la construcció amb pedra seca tot reconstruint algun marge, consolidant una cabana, trenant un mur de pedra i reconstruint un forn de calç. Alhora, volem donar a conèixer la importància de les construccions amb pedra seca com a sistema constructiu, fent un recorregut dels conceptes més pràctics fins al reconeixement i la tasca tant important que estan realitzant avui en dia entitats locals i de caràcter general en el nostre territori.

Objectius Generals del Curs

Conèixer les normes bàsiques de la construcció en pedra seca.

Identificar i reconèixer el tipus de pedra del nostre entorn.

Conèixer la morfologia i la orientació dels minerals que componen les pedres. D'aquesta manera podrem col·locar la pedra i construir qualsevol element amb pedra seca de la manera més favorable possible.

Estudiar les diverses activitats que es promouen en el nostre territori a través de les diverses entitats.

Objectius Particulars

Conèixer els diferents tipus de construcció amb pedra més comuns al nostre territori, tot treballant el material petri i la seva col·locació, davant d'un element constructiu concret.

Programa

Curs teòric i pràctic de la construcció en pedra seca.

Teoria: Principis mecànics i arquitectònics. Història de la pedra seca a Catalunya i arreu del món.

Conèixer la tècnica margera i altres tècniques constructives. Aprendre els conceptes bàsics de l'arrencada en tota construcció de pedra seca. Tècniques

de reconstrucció i consolidació de murs de pedra seca. Estudi dels diferents tipus d'elements constructius amb la pedra en sec; feixes, murs de partió, cabanes, paviments o vials. Anàlisi de la geologia del terreny i el tipus de pedra apta per al treball en pedra seca.

Pràctica: Reconstrucció d'un marge (sanejament de murs per reparar, planteig dels gruixos, criteris a

seguir per pujar paret) i consolidació d'un forn de calç i/o d'una cabana de pedra seca. Estudi i anàlisi de diferents elements de pedra seca (margeres, partions, cabanes, pous de calç i forns de calç).

Aplicar metodologies correctes de treball. Iniciar un mur de pedra seca. Llei de la trava. Coronaments i elements singulars. Familiaritzar-se amb les eines i els mecanismes per a una bona feina. Iniciarem el projecte de recuperació del patrimoni cultural i natural "la Ruta de la Pedra Seca" al municipi de Les Planes d'Hostoles.

Ruta de la Pedra Seca. Iniciativa cultural entorn la pedra seca, a través d'un itinerari saludable pel patrimoni rural del municipi de Les Planes d'Hostoles a la Garrotxa. Reconstrucció d'elements singulars amb pedra seca.

Formadors

Jordi Grau, ambientòleg i tècnic de l'Observatori del paisatge de Catalunya.

Roger Solé, marger i membre fundador de La Feixa Pedra Seca.

Carles Blasco, arquitecte i membre de l'Associació Pedra Tosca.

Jordi Ferrer, geòleg i membre fundador de Lithos Geotècnia

Amb el suport de l'equip de talleristes i formadors de l'Escola Orígens.

Font: <http://www.escolaorigens.com/portfolio/pedraseca2017>

Menorca serà anfitriona de la XVI edició del Congrés Internacional de Pedra Seca al 2018

LA CONSERVACIÓ I POSADA EN VALOR DE LES CONSTRUCCIONS DE PEDRA SECA, OBJECTIU DEL PROJECTE COL·LABORA X PAISATGE

Fa uns mesos es va posar en marxa el projecte "Col·labora x Paisatge. Desenvolupament Rural a través del Paisatge i la col·laboració ciutadana. (Construccions de Pedra Seca)", coordinat per ADRINOC (Associació pel Desenvolupament Rural Integral de la zona Nord Oriental de Catalunya) en el marc dels fons europeus LEADER i fons públics dins el PDR (Programa de Desenvolupament rural del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya). El projecte té el suport tècnic de l'Observatori del Paisatge.

Amb aquest projecte, es vol posar en valor patrimoni paisatgístic de l'arquitectura tradicional de pedra seca com a element predominant i identitari de bona part dels paisatges rurals de Catalunya i d'altres àmbits propers al mediterrani.

Un dels objectius del projecte és potenciar el portal col·laboratiu Wikipedra impulsat per l'Observatori del Paisatge a partir de dues accions: l'elaboració d'unes fitxes per a catalogar les diverses tipologies de construccions de pedra seca amb la finali-

tat de poder ampliar la Wikipedra a aquestes noves tipologies; i el desenvolupament d'una aplicació mòbil vinculada a la Wikipedra.

En relació amb l'ampliació de la Wikipedra a les noves tipologies constructives, el dia 7 de maig es va realitzar a Olot una trobada amb entitats i persones coneixedores de la pedra seca on es va acordar que les construccions d'aigua, els forns i els murs eren els elements prioritaris. Actualment, després de l'elaboració de les fitxes mitjançant tres

**col·labora
x paisatge**

construccions de
pedra seca

grups de treball, s'està treballant a nivell tècnic per incorporar les noves fitxes a la Wikipedra i crear l'aplicació mòbil.

En el marc d'aquest projecte, les altres accions previstes durant aquest 2016 i principis del 2017 són: la creació d'un catàleg de bones pràctiques en col·laboració ciutadana i paisatge a nivell europeu; la celebració de jornades de formació per protegir i divulgar patrimoni pedra seca orientades als ajuntaments i entitats; i l'intercanvi d'experiències amb altres territoris.

LA WIKIPEDRA FA CINC ANYS, ACTUALITZA EL DISSENY I AMPLIA EL TERRITORI

El web desenvolupat per l'Observatori del Paisatge de Catalunya amb la col·laboració de l'Associació Drac Verd de Sitges modernitza la imatge, millora les funcionalitats i s'amplia a part de la Catalunya Nord. Durant aquests 5 anys i escaig s'han inventariat més de 13.500 barraques de pedra seca gràcies a més de 195 col·laboradors.

La modernització de la imatge queda ben palesa amb l'ampliació del mapa interactiu, que ara ocupa pràcticament tota la pantalla i facilita la consulta de les barraques inventariades.

La millora de la compatibilitat amb els dispositius mòbils i tauletes és una altra de les novetats. En aquest sentit, quan es visualitza el web a través d'aquests dispositius, s'activa la funció de geolocalització, fet que facilitarà als usuaris saber quines construccions tenen més a prop.

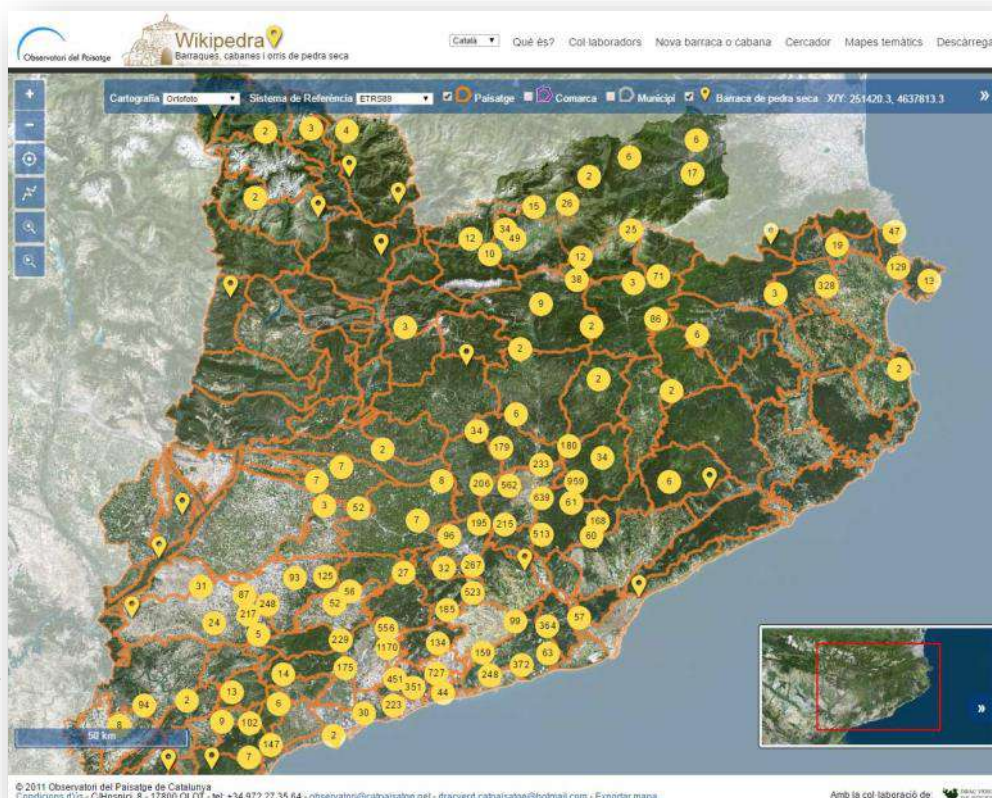
El web també incorpora diversos canvis en la imatge de capçalera, en l'estructura de les fitxes de les barraques i en el formulari d'entrada de noves construccions.

Per tancar el capítol de millores, també hi ha un nou apartat de descàrrega, que permet consultar la ubicació de totes les barraques o cabanes amb el geoservei en línia WFS (WFS o Web Feature Service, és un servei web estàndard per publicar cartografia a internet a través

d'un navegador o des d'una aplicació que permeti la connexió a WFS.)

Un altre dels trets distintius d'aquesta nova versió, és l'ampliació d'àmbit territorial, anant més enllà dels límits de Catalunya. En el marc del Pla de paisatge transfronterer de la Cerdanya, els 85 municipis que integren les Mancomunitats de municipis Conflent-Canigó, Pirineus-Cerdanya i Capcir-Alt Conflent que formen part del Parc del Pirineu Català s'han afegit al projecte Wikipedra, ampliant així el seu abast geogràfic. Aquest canvi ha implicat la traducció íntegra del web a la llengua francesa i la integració de la cartografia de l'Institut Geogràfic Nacional Francès amb la de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Aquesta integració garanteix que els mapes topogràfics i les ortofotos siguin molt detallats a tot l'àmbit d'actuació. Durant aquests primers mesos ja s'han inventariat 80 barraques de 26 municipis diferents.

Es pot accedir al web a través de la mateixa adreça: **wikipedra.catpaisatge.net**

Ressenya llibres

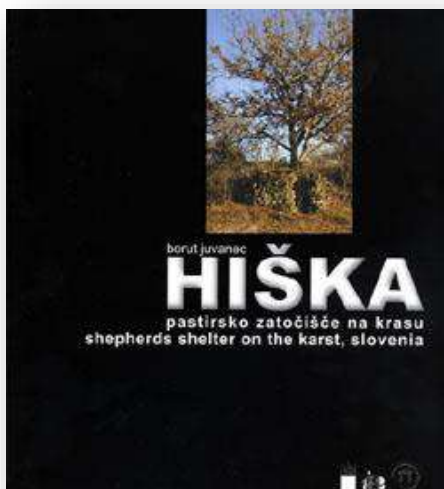
Il paesaggio agro-pastorale del Parco Nazionale della Majella.

Edoardo Micati, Luciano Di Martino i Aurelio Manzi ed. Parco Nazionale della Majella, pàgs. 160, 2016.

El llibre, realitzat per l'historiador Edoardo Micati i dels botànics Aurelio Manzi i Luciano Di Martino, ens introdueixen al paisatge agrari i pastoral del Parc Nacional de la Majella (Itàlia).

Els autors ens apropen de forma molt planera, però rigorosa, als diferents trets del paisatge agrari de l'Abruzzo: les terrasses, els trets distintius de la "capanne" agrícola - tipologies, falsa cúpula...- així com alguns itineraris d'interès. També hi ha una part del treball dedicada a la flora i la vegetació més representativa de la zona.

Per últim hi ha una galeria fotogràfica de fotos dels anys 70 de diferents indrets i construccions del parc. Si les comparem amb fotos del present, es poden apreciar els canvis substancials des del moment en que les construccions deixen de tenir la seva funció original i no tenen cap ús.

Hiska. Borut Juvanec, 2016.

L'arquitecte Borut Juvanec ens presenta el seu darrer treball dedicat a la cabana de pedra seca del Karst eslovena, la "Hiska", literalment casa. Es tracta de refugis de pastors abandonats a les darreries del segle XIX.

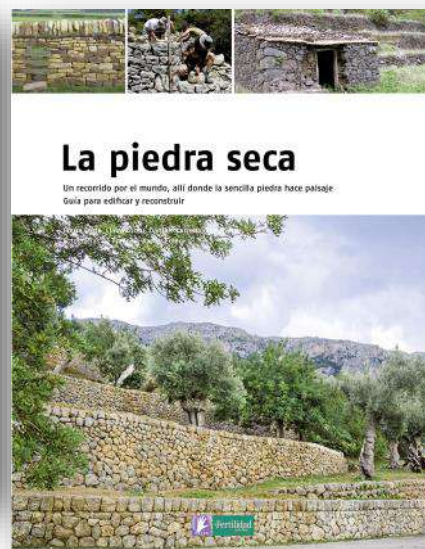
El llibre fa un repàs a algunes de les construccions significatives de pedra en sec d'alguns altres idrets d'Europa. Dedica especial menció a realitzar un catàleg de la Hiska, realitzant una fitxa detallada per cada construcció.

Al final del treball hi ha un resum en francès que permet fer una lectura més amena.

La piedra seca. Pierre Coste, Claire Cornu, Danièle Larcena, René Sette. Fotografías de François-Xavier Emery

Ed. La Fertilidad de la Tierra, 2017, 162 pàgs.

El llibre s'estructura en cinc apartats. El primer capítol està dedicat als territoris de la pedra seca: allà on trobem la

primera matèria prima i la transformació que n'ha fet l'home.

Un segon capítol dedicat als usos i les feines relacionades amb la pedra seca: despredegar, contenció dels pendents, camins, refugis.

En el tercer capítol ens mostra alguns llocs significatius de diferents països: França, Anglaterra, Suïssa, Grècia, Alemanya, de casa nostra només parlen de Sóller a les illes balears i la Fatarella a la Terra Alta. El penúltim capítol ens mostra la part pràctica del llibre dedicat a com construir un mur de pedra seca.

Finalment, el darrer capítol està dedicat a parlar del paper de la pedra seca en l'actualitat: la bioconstrucció, la gestió de l'aigua o, la seva protecció entre altres aspectes. Hi ha una bonificació del 20% fent la comanda del llibre abans de l'1 de març.

Jaume Plans

Fotos antigues

Cabana de pedra seca del Matagalls. 1915-36 AFCEC ©